

GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN

RAPPORTAGE INFORMATIEFASE

Coalitievorming gemeente Vijfheerenlanden

25 maart 2022

Inleiding

Op 14, 15 en 16 maart 2022 vonden de raadsverkiezingen plaats. De uitslag van de verkiezingen in Vijfheerenlanden is vastgesteld op 21 maart 2022.

Voorafgaand aan de verkiezingen hebben de lijsttrekkers afgesproken dat de informateur wordt aangeleverd door de partij die bij de verkiezingen de grootste is geworden. Bij de verkiezingen werden de meeste stemmen uitgebracht op VHL Lokaal, die hiermee de grootste partij in de gemeenteraad is geworden.

Namens VHL Lokaal ben ik door Teus Meijdam, lijsttrekker van VHL Lokaal gevraagd informateur te worden. Daags na de verkiezingen, op 17 maart 2022, is door mij met de lijsttrekkers gesproken over mijn opdracht en het te volgen proces.

In deze rapportage treft u mijn bevindingen aan van de informatiefase en zal ik aansluitend aanbevelingen doen voor de coalitievorming en de formatiefase.

Voor het organiseren van de gesprekken, de verslaglegging en verdere ondersteuning en advisering heb ik een beroep gedaan op ondersteuning door de interim-griffier, Marijke van de Plasse.

Opdracht

De opdracht die door de lijsttrekkers aan mij is gegeven luidt als volgt:

Te onderzoeken welke programmatische en politieke mogelijkheden er zijn om tot een college te komen dat een breed draagvlak in de gemeenteraad heeft. Een meerderheid die bereid is gezamenlijk en daadkrachtig de opdracht tot zich te nemen om te werken naar een structureel financieel gezonde gemeente. Hiertoe inzicht te verkrijgen in de wensen van de partijen en de overeenkomsten in de programma's ter voorbereiding op de formatie. De verwachte rapportage is een verslag dat objectief en zo zakelijk mogelijk moet zijn opgesteld.

Voorts moet rekening gehouden worden met de volgende uitgangspunten:

- Het college moet steunen op een coalitieakkoord op inhoudelijke hoofdlijnen, dat afdoende perspectief en richting geeft voor een solide coalitie.*
- In het proces dient zorgvuldigheid als sleutelwoord boven snelheid te staan*
- Er wordt een college gevormd dat een afspiegeling is van de gemeenteraad en bestaat uit krachtdadige, pragmatische, betrokken en vernieuwende bestuurders. Daarom zijn naast een helder en duidelijk coalitieakkoord op hoofdlijnen, de betreffende wethouders van groot belang, die het voorgestelde beleid gestalte zullen moeten geven.*
- Van de kandidaat-coalitiepartijen wordt verwacht op voorhand aan te geven een kandidaat te kunnen leveren die past in het geschetste profiel.*

Werkwijze

Mijn opdracht als informateur ben ik gestart met het bestuderen van de verkiezingsprogramma's en het overdrachtdossier dat door het college/de ambtelijke organisatie aan de raad is aangeboden. Tevens heb ik de uitslag van de verkiezingen bestudeerd.

Vervolgens heb ik gesprekken gevoerd op 21 en 23 maart 2022 met alle lijsttrekkers/fractievoorzitters en hun secondanten. In die gesprekken zij globaal de volgende vragen aan de orde gekomen:

- Welke belangrijke politieke keuzes liggen voor in de komende raadsperiode?
- Wat zijn de wensen van de partijen?
- Waar zijn partijen het over eens, en waarover niet? Wat zijn de politiek gevoelige onderwerpen? Welke onderwerpen vallen wellicht onder een samenwerkingsverband?
- Welke partijen willen met elkaar samenwerken, welke niet?
- Wat zijn kansrijke collegevarianten?

Ook heb ik op 22 en 23 maart 2022 gesproken met alle huidige wethouders en de gemeentesecretaris om een goed beeld te krijgen van de opgaven die de gemeente Vijfheerenlanden heeft. Met de burgemeester vond overleg plaats uit hoofde van zijn voorzitterschap van het college en voorzitterschap van de raad en om hem op de hoogte te houden van de vorderingen in het proces. Dit alles is niet in een verslag vastgelegd.

Van alle overige gesprekken zijn samenvattende verslagen gemaakt die ter goedkeuring zijn voorgelegd aan de gesprekspartners. De geaccordeerde verslagen zijn als bijlage bij deze rapportage gevoegd.

Bevindingen

Uitslag raadsverkiezingen

De uitslag van de raadsverkiezingen in zetels in Vijfheerenlanden is hieronder met een vergelijking van de uitslag in 2018 weergegeven:

Partij	2022	2018
CDA	6	7
SGP	4	5
VHL Lokaal	7	5
ChristenUnie	4	4
VVD	4	3
D66	3	3
PvdA	2	3
GroenLinks	1	1

Op de vraag naar de duiding van de uitslag gaven de meeste partijen aan dat de totaaluitslag niet een heel verrassend beeld heeft opgeleverd. De winst van VHL Lokaal volgt de landelijke trend. Opvallend is dat in Vijfheerenlanden, in tegenstelling tot de landelijke ontwikkelingen, het aantal aan de verkiezingen deelnemende partijen en de gekozen fracties niet is toegenomen.

In het algemeen werd aangegeven dat de uitslag niet kan worden gezien als een afstraffing van het gevoerde beleid van de huidige coalitie door CDA, ChristenUnie, VVD, D66 en PvdA.

Het opkomstpercentage was in 2018: 46,28% en in 2022: 52,6%.

Kernpunten voor de komende bestuursperiode

Tijdens de gesprekken is gevraagd naar de thema's die (gaan) spelen in Vijfheerenlanden en waar verschil van inzicht over bestaat. Zonder conclusies te trekken over de ambities en wijze van invulling van hoe het beleid gestalte moet gaan krijgen, zijn de hierna volgende kernpunten voor de komende bestuursperiode genoemd: (Tevens is daarbij een aanduiding gegeven van mogelijke verschillen tussen partijen. In vrijwel alle gevallen geven de partijen aan dat hier geen sprake is van breekpunten, maar dat bij verdere bespreking en verdieping de verwachting is, dat men tot werkbare oplossingen kan komen).

Wonen

Vijfheerenlanden heeft een flinke bouwopgave en dat moet met vaart opgepakt worden. Het uitgangspunt is de vastgestelde woonvisie, maar sommigen willen meer of anders.

Vraagstukken die spelen: bouwen in de grote en kleine kernen, bouwen binnen de kernen, bouwen in het buitengebied, bouwen voor eigen inwoners, duurzaam bouwen, voor mensen met een grote en minder grote portemonnee. Dit in combinatie met uitdagingen op het gebied van het voorzieningenpeil, bereikbaarheid, groen, enz. Hoewel bouwen voor de eigen behoefte vaak als uitgangspunt genoemd wordt, is niet altijd duidelijk of hier door iedere partij hetzelfde onder verstaan wordt. Ook lijkt er nog geen algehele eenstemmigheid te bestaan over de verhouding sociale woningbouw en vrije sector.

Energietransitie

Met de vaststelling van de regionale energiestrategie is de klimaatopgave vastgesteld. De wijze waarop aan deze opgave invulling moet worden gegeven staat nog open en vraagt verdere uitwerking. Grote of kleine windmolens, zonneparken, lokaal voor lokaal, gezondheidsgevolgen, enz. Hoewel over de opgave een grote mate van overeenstemming bestaat zijn er duidelijke verschillen over de wijze waarop de doelstelling gehaald zou moeten worden.

Landschap en landbouw

De klimaatverandering heeft grote gevolgen voor landschap en landbouw. Hoe daarmee om te gaan als gemeente is een grote uitdaging, vooral om landschap en landbouw niet te zien als tegenpolen. Hier zijn verschillen in verwachting in hoeverre de agrarische sector op eigen kracht en naar eigen inzicht landelijke doelstellingen zal kunnen halen.

Mobiliteit en bereikbaarheid

Uitdagingen genoeg op dit terrein: de haalbaarheid van randwegen, de aanpak van sluipverkeer, aandacht voor voetganger en fietser (snelfietspaden), ontsluiting van woonwijken, kwaliteit van het openbaar vervoer, bereikbaarheid van de historische binnensteden en bedrijventerreinen. Aangezien op dit gebied het aantal wensen de voor infrastructuur beschikbare middelen ver overtreft, zal een nadere discussie over prioriteiten en haalbaarheid nodig zijn.

Sociaal domein

De zorgen over de kosten van de uitgaven in het sociaal domein zijn groot. Met name de kosten voor jeugdzorg. Wat willen en kunnen we daarmee? Hoewel er geen grote politieke meningsverschillen zijn over dit thema kan een meer integrale benadering van de portefeuilles in het sociaal domein, zowel bestuurlijk als ambtelijk, een impuls geven en een grotere invloed in de regio.

Betrokkenheid samenleving

Het vergroten van de betrokkenheid met de samenleving is een gekoesterde wens van alle partijen. De wijze waarop, de mate waarin, het moment van betrokkenheid, dat vraagt afspraken om mee aan de slag te gaan. Genoemd zijn dorps- en wijkraden, bewonersinitiatief, inwoners bij de start van een project mee laten denken of pas als er een plan ligt. Daarnaast is er wens dat de ambtelijke organisatie meer inwonergegericht werkt.

Rol in de regio

Vijfheerenlanden is een jonge gemeente die nog moet wennen aan de schielsprong van drie kleine gemeenten naar een middelgrote gemeente van tegen de 60.000 inwoners. Het positioneren van de gemeente in de regio vraagt om durf, daadkracht, stevigheid, doortastendheid en wellicht ook een meer strategisch insteek in samenwerkingsverbanden.

Afronding harmonisatie

Coalitieakkoord

De voorkeur gaat uit naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen, waarbij niet alles tot in detail is vastgelegd. En er voldoende ruimte is voor debat en inbreng van de raad en de samenleving. Partijen zijn zich ervan bewust dat er de komende jaren nieuwe thema's actueel kunnen worden waarop actie ondernomen moet worden. Het nieuwe college moet daarin wendbaar zijn.

Sommigen vinden het waardevol te kiezen voor een raadsakkoord, maar gelet op het feit dat de grote meerderheid insteekt op een coalitieakkoord, is dat vooralsnog niet een logische weg om in te slaan. Er bestaan echter diverse organisatiemodellen die zowel elementen van een coalitieakkoord als van een raadsakkoord kennen. Een breed gedragen wens is wel dat een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor het bestuur geen formaliteit maar realiteit moet zijn. Het te kiezen bestuursmodel zal daar aan moeten bijdragen.

Aanbevelingen/advies

Op basis van mijn bevindingen kom ik tot de volgende aanbevelingen:

Coalitiesamenstelling

Als je alleen naar de cijfers kijkt (aantal raadzetels) kijkt zou een coalitie van de drie grootste partijen kunnen volstaan. Ook zou de huidige coalitie kunnen worden voortgezet.

Voor een stabiele coalitie is echter niet alleen de getalsmatige verhouding van belang. De fracties hebben aangegeven dat ook andere zaken van belang zijn om recht te doen aan de verkiezingsuitslag (zie de uitgangspunten zoals genoemd onder het kopje 'Coalitievorming').

Alles afwegende, acht ik de kans op een stabiele en collegiale coalitie die recht doet aan de geformuleerde uitgangspunten voor het vormen van een coalitie, een coalitie van VHL Lokaal, CDA en SGP is, verbreed met één van de overige partijen.

De coalitie begint met VHL Lokaal, als de grootste partij, met de grootste verkiezingswinst. CDA en SGP zijn logische partners, programmatisch en vanwege het aantal zetels. Voor een balans en recht doende aan de uitgangspunten verdient het aanbeveling om deze coalitie uit te breiden met een vierde partij. De meeste logische en genoemde partner is de PvdA.

In deze coalitie van vier partijen levert iedere partij één wethouder. Gelet op de vraagstukken die spelen en de wens om de gemeente beter te positioneren in de regio lijkt een vijfde wethouder wenselijk. Deze zou van buiten geworven kunnen worden, waarbij gezocht kan worden naar specifieke expertise.

Vervolg proces van coalitievorming

Wanneer het een breed gedragen opvatting is dat op de in dit stuk genoemde beleidsvelden aanwezige verschillen bij verdere verdieping en overleg zonder al te veel problemen tot werkbare oplossingen kunnen leiden, zou nu de stap naar collegevorming gemaakt kunnen worden op basis van wat in bovenstaande paragraaf is vermeld.

Ten aanzien van het vervolgproces van coalitievorming, de formatiefase, adviseer ik op korte termijn een onderhandelingsgroep te formeren die met ondersteuning van de gemeentesecretaris/ambtelijke organisatie aan het werk *gaat* om beleid op de in dit stuk benoemde beleidsvelden nader te formuleren, daarbij zowel aandacht gevend aan inhoud van beleid als zaken als tijdspad, participatie etc.

Wanneer uitgangspunt is de raad in haar geheel bij het programma voor de komende periode te betrekken, is het verstandig alle partijen bij dit proces te betrekken.

Het geheel kan leiden tot een hoofdlijnenakkoord waarin afspraken gemaakt worden over programmatische speerpunten, vrije kwesties, financiële kaders, enz.

Vervolgens zullen de portefeuilles ingevuld moeten worden met als uitgangspunt een evenwichtige portefeuilleverdeling passend bij de kennis, ervaring en competenties van de beoogde wethouders. Belangrijk aandachtspunt daarbij is een mogelijke versterkte bestuurlijke inbreng in de regio.

Tot slot, voor openbaarmaking van de voordracht van de kandidaat-wethouders, dient een risicoanalyse integriteit te worden uitgevoerd.

Ik adviseer om over het proces regelmatig een terugkoppeling te geven aan de burgemeester, gelet op de eigen portefeuille van de burgemeester maar ook in verband met zijn rol als collegevoorzitter en verantwoordelijk voor de bestuurlijke integriteit.

Het hoofdlijnenakkoord wordt vastgesteld door de aan de coalitie deelnemende partijen en ter bespreking aan de raad voorgelegd.

Raad aan zet

Veel partijen hebben in de gesprekken aangegeven dat het wenselijk is te komen tot een andere, betere, meer betrokkenheid van de samenleving bij de gemeente. Dit is daarom ook een van de kernthema's, waarmee het nieuwe college aan de slag moet.

Maar ook de raad kan de eigen verbinding met de samenleving verbeteren. Daarmee kan de raad een bijdrage leveren aan het vertrouwen van de samenleving in de gemeente, aan meer draagvlak voor raadsbesluiten, aan de volksvertegenwoordigende rol. Dat vraagt om een doorontwikkeling van de weg die is ingeslagen met het VHL plein.

In dat kader is het aan te bevelen om als raad onderwerpen te kiezen waarover de raad nadrukkelijk de dialoog met de Vijfheerenlandse samenleving wil gaan zoeken. En daarmee de raad, ook richting inwoners, eigenstandig te positioneren en profileren. Dit proces zou parallel aan en in verbinding met het proces van coalitievorming vorm gegeven kunnen worden. Om te komen tot deze onderwerpen kan de raad, als geheel, een eigen proces, met begeleiding van de griffie volgen.

Bij die onderwerpen heeft de raad de leiding over het vormgeven van het proces. Bij de uitwerking van de onderwerpen betreft de raad waar nodig en mogelijk het college, de ambtelijke organisatie, de samenleving, organisaties, enz.

Tot slot

Ik heb tijdens mijn gesprekken gemerkt hoe iedere fractie op een constructieve wijze wil samenwerken in de raad en vooral ook met de Vijfheerenlandse samenleving. Dit vormt een belangrijke basis om samen te werken aan de doorontwikkeling van de nog jonge gemeente Vijfheerenlanden.

Tot slot wil ik alle fracties, burgemeester, wethouders, gemeentesecretaris en griffier bedanken voor hun openheid en constructieve opstelling.

Rinus Houtman

Bijlagen - gespreksverslagen

Politieke partijen

Gesprek met: PvdA: Joop van Montfoort en Henk van 't Pad
Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Energietransitie

Is een belangrijk onderwerp voor de komende periode. Gevoelig dossier, waar wrijving op zat/zit. Dat zit in de ambitie.

Schaalvergroting

Wil meer stappen zetten om schaalvergroting te doen.
Veel stappen gezet richting harmonisering, maar meer doen richting provincie bv.
VHL wordt soms vergeten, staat nog niet voldoende op de kaart.

Woningbouw

PvdA heeft ambitie 50% betaalbare woningen te bouwen (30-10-10). Geen meerderheid voor gekregen.

Armoedebeleid

PvdA ziet dat de energieprijzen en de vluchtelingen crisis leiden tot grotere armoede.

Biodiversiteit/duurzaamheid.

Veiligheid en bereikbaarheid.

Niet laten leiden door RWS dus sluiptverkeer vermijden. In Leerdam ongelijkvloerse kruising maken om doorstroming te verbeteren. Randweg Lexmond organiseren samen met woningbouw.

PvdA wil meer integrale afweging van bouwen, bereikbaarheid, water, veiligheid, voorzieningen. Mist de verbinding tussen de verschillende beleidsvelden.

Kansengelijkheid

Er is nog te veel onderscheid.

Vluchtelingenvraagstuk

Dit thema moet integraal worden bekeken. Inwoners moeten er zo snel mogelijk bij betrokken worden. Voorkeur voor kleinschalige opvang.

Burgers bij bestuur betrekken.

PvdA wil experimenteren op kleine schaal bv met expertbijeenkomsten. Daarbij is het wel belangrijk om op voorhand de verwachtingen uit te spreken. Dingen kunnen mislukken. Bouw teleurstellingen in.

PvdA sluit niemand uit. Er is een goede verstandhouding met iedereen. Wil coalitieakkoord op hoofdlijnen.

Gesprek met: CU: Dico Baars en Tirtsa Kamstra

Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

De ChristenUnie ging de verkiezingen in met drie speerpunten: zorg voor elkaar, kiezen voor een duurzame toekomst en werken aan een overheid waar de menselijke maat centraal staat. Vanuit dit perspectief benoemt de ChristenUnie vijf belangrijke onderwerpen voor de komende bestuursperiode:

Wonen

Woningbouw is een complex, maar zeer urgent dossier. De ChristenUnie is voorstander van een raadsbrede aanpak op dit onderwerp.

Energietransitie/duurzaamheid

Een ander zeer urgent dossier is de energietransitie (en breder het duurzaamheidsbeleid). Op dit punt moeten niet alleen stevige afspraken gemaakt worden, maar moet ook het fundamentele debat c.q. het democratisch proces ruimte krijgen.

Sociaal domein

Er is een goede lijn ingezet als het gaat om de transformatie in het sociaal domein. Het is van belang deze inzet te continueren en een politieke discussie te voeren over de visie én stijgende kosten. De ChristenUnie heeft de meest uitgewerkte visie op het sociaal domein en ambieert een voortrekkersrol op dit dossier.

Dorps- en wijkgericht werken

In de afgelopen periode is er veel geïnvesteerd in het harmoniseren van beleid en opbouwen van de gemeente. Het is absoluut noodzakelijk om de komende periode de volgende stap te zetten, juist naar buiten. Dorps- en wijkgericht werken vormt een belangrijke basis hiervoor. Ook de raad heeft hierin een belangrijke rol. Voor de ChristenUnie begint dit al tijdens de coalitieonderhandelingen. De ChristenUnie vindt dat experts, groepen inwoners en jongeren op onderdelen mee zouden moeten denken met de inhoud. Dus niet eerst akkoord sluiten en dan praten met hen, maar eerst praten en meenemen.

Bereikbaarheid

Mobiliteit is een belangrijk dossier voor Vijfheerenlanden. Het gaat dan onder andere om de kwaliteit van het openbaar vervoer, haalbaarheid van randwegen en aanpak van sluiptverkeer. De ChristenUnie vraagt steeds aandacht voor de voetganger en de fietser.

Samenwerken

De ChristenUnie heeft geen blokkade op samenwerking met welke partij dan ook. Er moet vooral gekeken worden naar de inhoud. De partij vindt dat CDA, VHL Lokaal, PvdA en de ChristenUnie het programmatische midden vormen van de politiek in Vijfheerenlanden. De ChristenUnie wil graag een bijdrage leveren en is bereid om bestuursverantwoordelijkheid te dragen.

De ChristenUnie wil een coalitieakkoord op hoofdlijnen. Een dergelijk akkoord vormt dan de basis voor de samenwerking (en het vertrouwen daarin). Tegelijk beseft de ChristenUnie dat inzichten in de loop van de tijd kunnen veranderen en vindt de partij het belangrijk dat het primaire democratisch proces (debat) in de raad plaatsvindt. Het bestuur in de afgelopen periode werd gekenmerkt door 'verscheidenheid' en 'openheid', de ChristenUnie vindt dit ook belangrijke aspecten voor de komende periode.

Gesprek met: SGP: Evert Geluk, Kees Vermaat en Henri Wijnmaalen
Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Duurzaamheidsopgave/RES

Andere invulling van de opgave. Provincie heeft gelijke positie als gemeente bij 1.0. Rol provincie kan groter worden bij 2.0, 3.0, etc. SGP vindt het belangrijk om inwoners bij de uitwerking te betrekken in plaats van alles dicht te timmeren in een coalitieakkoord. Wel kaders vastleggen.

Radartoren Herwijnen

Moet verplaatst worden en Vijfheerenlanden schijnt zoeklocatie te zijn voor defensie, maar verder info ontbreekt; geeft mogelijk straling af. Is nog niet over gesproken in raad. SGP wilt hierover goede communicatie en kaders stellen.

Bereikbaarheid

Rondwegen Nieuwland en Lexmond. Ondernemers en bereikbaarheid van winkelcentra en bedrijventerreinen zijn belangrijk en daarbij spelen onder andere rondwegen een cruciale rol. In het bijzonder ook de bereikbaarheid van de stadscentra en de parkeergelegenheden vraagt actie.

Wonen

Bouwen in de kernen is belangrijk voor de leefbaarheid van de kernen en bouwen naar behoefte. Behoeftedonderzoek doen. Voorkeur voor opvang groei vanuit eigen inwoners. Voorzieningen op peil houden. SGP heeft geen getallen voor woningbouwbehoefte. Wil kaders stellen aan projectontwikkelaars, ook op parkeren, groen, voorzieningen, enz.

WVG

Moet iets over gezegd worden in coalitieakkoord vanwege reuring onder inwoners. Logica van bouwen op WVG locaties is begrijpelijk.

Harmonisering sportbeleid

Avres en Wil

Herbestemming gemeentehuizen

Welzijn Vianen

Financiering loopt af, maar zij vervullen belangrijke rol in armoedebeleid, zeker in huidige economische situaties met hoge inflatie.

Zorg

SGP wil pre-mantelzorgwoningen en denkt dat hier breed over gedacht wordt.

Vluchtelingen

Wil helpen maar goed kijken naar locaties, spreiding, wat, wanneer en waar.

Agrarisch beleid

SGP streeft naar eigen landbouwvisie en niet als onderdeel van een landschapsvisie. De landbouwvisie wordt met agrariërs, tuinders, enz. geschreven.

Communicatie

Interne communicatie en communicatie met inwoners moet worden verbeterd.

Gemeentewerf Leerdam
Moet gebruiksvriendelijker.

Handhaving
Inzetten op meer BOA's.

Geen breekpunten wel aangelegen/politieke punten:

- Geen verdere verstoring zondagsrust
- Inclusiviteit breder trekken dan nu gebeurt dus niet voor een bepaalde groep iets doen want daarmee sluit je andere groepen uit

Uitgangspunt hierbij is voor de SGP: wat is dat is en wil over deze onderwerpen afspraken maken.

Gesprek met: VVD: Hanneke van der Leun en Thijmen Peter de With
Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Wonen

VVD wil meer doen dan de woonvisie, en sneller, en creatiever. Vijfheerenlanden heeft een ideale ligging en voldoende ruimte. Bouwen voor lokale behoefte maar ook doelgroepspecifiek. Kleiner aantal in kleine kernen (voor eigen inwoners), meer in grote kernen.

Wijk- en dorpsgericht werken

VVD gelooft in niet geformaliseerde burgerparticipatie en bewonersinitiatieven. Is geen voorstander om te formaliseren in de vorm van gekozen dorps- en wijkraden, omdat dit naar de verwachting van de VVD de animo om deel te nemen zal beperken.

VVD vindt dat afgesproken moet worden wat het doel is van burgerparticipatie:

- Doen wat inwoners willen, of
- We maken beleid, waar de goede suggesties van inwoners mee worden genomen.

RES

Vraagstukken: wat wil je wel/niet, wat past in de omgeving, aandacht voor gezondheid, lokaal voor lokaal (niet voor de regio). Verantwoordelijkheid naar de toekomst.

Jeugdzorg

Discussie over aanpak en financiële impact. Problemen horen bij de levensfase waar je zit en probeer niet alles te medicaliseren. Effectieve preventie.

Bereikbaarheid

Reizen zonder gedoe en bouwen met de juiste infrastructuur.
Rondweg bij Nieuwland en Lexmond.
Snelfietspaden.

Wonen, werken en mobiliteit in balans - integrale benadering bouwen, bereikbaarheid, verlichting, onderwijs, veiligheid, voorzieningen.

Bedrijventerreinen

Gasperwaard 3, maar ook doorontwikkeling bestaande bedrijventerreinen.

Structureel financieel gezonde gemeente

OZB tarieven niet als sluitpost van de begroting.

Samenwerking (in de regio)

Lijn van het vorige college/raad moet worden voortgezet om te voorkomen dat Vijfheerenlanden als onbetrouwbare partner wordt aangemerkt.

VVD sluit geen partijen uit. Hecht belang aan breed draagvlak – alle kernen moeten zich vertegenwoordigd voelen in het college. VVD kiest voor 4 of 5 wethouders, afhankelijk van het aantal deelnemende partijen aan de coalitie en de ervaring van de wethouders.

Gesprek met: VHL Lokaal: Teus Meijdam en John van der Velden
Datum: 23 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Wonen

Er moet meer gebouwd worden. Projecten komen nu niet goed/vlot op gang. De vraag is in de ambtelijke organisatie een andere manier van werken. De vergunningverlening moet beter.

Duurzaam bouwen maar niet ten koste van alles en betaalbaar voor iedereen

Bereikbaarheid

Wijk en dorpsgericht werken / participatie

Jeugdzorg

Kunst, cultuur en monumenten

Er moet beleid komen voor de toekomst, wat een economische impuls kan geven voor de ondernemers.

Landbouw

VHL Lokaal wil dat er een denktank van agrariërs komt om oplossingen voor de problematiek te ontwikkelen. Gemeente moet helpen om meer bekendheid te geven aan het werk van agrariërs.

Energietransitie

VHL wil geen grote windmolens tenzij het niet anders kan en dan met draagvlak van inwoners. Zonneparken zijn uitgesloten.

Ambtelijke organisatie

VHL Lokaal maakt zich zorgen over de ambtelijke organisatie: de manier van werken, het ontbreken van sturing, lage productie, hoge doorstroming en dus weinig continuïteit. De tweedelijns dienstverlening moet beter.

VHL Lokaal wil een coalitieakkoord op hoofdlijnen. Daarin worden de punten vastgelegd waarover je verschil van inzicht hebt:

- bereikbaarheid: ontsluitingen, randwegen, sluisverkeer
- duurzaamheid – RES
- inwonersparticipatie: aan het begin van een traject inwoners betrekken

De gemeente Vijfheerenlanden is in 2019 van start gegaan. Er zijn stappen gezet, maar één gemeente worden gaat met vallen en opstaan. VHL Lokaal hecht belang aan een stevige positie van de gemeente in allerlei regioverbanden; daar moeten goede wethouders aan tafel zitten.

VHL Lokaal wil betrouwbare coalitiepartners met sterke fracties. Sluit niemand uit. Er is en voorkeur voor vier wethouders. Vier coalitiepartijen geeft voldoende slagkracht. En als blijkt dat dit niet voldoende is, is een vijfde wethouder bespreekbaar. Dat zou best een ervaren bestuurder van elders kunnen zijn.

Gesprek met: GroenLinks: Brigitte van Brakel, Erik van Doorn en Laurent Sommer
Datum: 23 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Bestuurlijke vernieuwing / directere inwonersinbreng bij besluitvorming icm dienstverlening gemeente naar inwoners toe.

GroenLinks hecht er belang aan dat inwoners nog meer inbreng krijgen bij zaken van de gemeente. De afstand inwoners versus gemeente (ambtenaren, college en raadsleden) is te groot. College moet voorbeeld en leiding geven aan herstellen / verbeteren contact met inwoners.

Energietransitie/duurzaamheid/RES/REP

Uitgangspunten moeten worden geformuleerd. GroenLinks wil een brede procedureafspraken over landbouw + landschap + RES / REP / provinciale plannen + betrekken inwoners (visies van uitersten met elkaar aan tafel laten komen om eerste oplossingsrichtingen voor te bereiden). Ten aanzien van de RES voelt GroenLinks zich aan de opgave van 0,072 TWh gebonden en denkt dat daarvoor 2 of 3 grote windturbines nodig zijn. In het coalitieakkoord moet minimaal worden opgenomen hoe de besluitvorming rond de windturbines gaat plaatsvinden. Voldoen aan opgave wordt met een rechtse coalitie minder aannemelijk.

Wonen

GroenLinks wil afspraken over woningbouw in kleine kernen. Binnen/buiten de rode contouren bouwen is een discussiepunt tussen de partijen. Voor eigen bevolking bouwen vraagt op andere manier bouwen = een herbevestiging van de woonvisie (vaker maar kleinschaliger). GroenLinks wil heldere afspraken maken dat woningen zoveel mogelijk voor eigen inwoners beschikbaar komen. Ook zorgen voor spreiding in wijken van verschillende doelgroepen: vluchtelingen, jong en oud, kapitaalkrchtig en minder kapitaalkrchtig. Verduurzaming huizen vraagt een accent.

WVG onder andere Gaasperwaard 3

Afspraken maken waarom daar, wat voor bedrijventerreinen en hoe inpassen in landschap en omgeving. Voor GroenLinks gaat het breder om vestiging van industrie in gemeente. Er zijn nog steeds veel grote bedrijven in buitengebied. Wil liever de grote bedrijven langs de snelwegen. Dus wil Gaasperwaard 3 voor verplaatsing bedrijven. Ook duidelijkheid naar bedrijven in het buitengebied dat uitbreiding daar niet meer mogelijk is en waarmee ook een incentive wordt gecreëerd voor het bedrijf om te verplaatsen. Denk vooral aan grote transport- en afvalbedrijven.

Welzijn en jeugdzorg

Er moeten afspraken worden gemaakt over de 4 ton incidenteel budget voor welzijn. Als er geen bijfinanciering komt van het Rijk voor jeugdzorg dan moeten er lokaal afspraken worden gemaakt. GroenLinks sluit dan geen OZB verhoging uit (boven op de inflatiecorrectie).

GroenLinks wil opnemen dat de coalitie zich committeert aan het inclusieprogramma dat onlangs bij Avres is ondertekend.

GroenLinks wil een brede coalitie (afspiegeling stedelijk/platteland, links/recht, conservatief/progressief en confessioneel/seculier) wat een meerderheid heeft in de raad.

Een wethouder van buiten heeft niet de voorkeur. Een partijloze wethouder zou kunnen. Betrokken bij de maatschappij is belangrijk. GroenLinks wil in het college graag bestuurlijke vernieuwers met visie want dat is nodig voor Vijfheerenlanden en om een verdere bestuurlijke vernieuwing vorm te geven. Gekeken moet worden naar meer leiderschapskwaliteiten en managerial eigenschappen (brug tussen ambtenaren, politiek en inwoners).

Het sluiten van een raadsakkoord is zeker te overwegen. Daarmee kan besluitvorming over heikele punten in procedurele afspraken worden vastgelegd waarna de raad later uiteindelijk beslist (bijvoorbeeld de windmolens). Dit betekent wel dat van de leden van het college een meer zakelijke en minder politieke houding wordt gevraagd. De wethouder kan immers voor de taak staan uitvoering te geven aan een raadsbesluit dat door de eigen partij niet wordt gedragen.

Gesprek met: CDA: Marieke van der Spek en Kees Bel
Datum: 23 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Duurzaamheid/energiestrategie

Afspraken rondom windmolens en zonne-energie moeten worden gemaakt. Bij eventuele plaatsing van windmolens moet er oog zijn voor het landschap, natuur, en de gezondheid van mens en dier.

Woningbouw

Zicht op bouw in kleine kernen want dat loopt achter. Per kern beleid maken. Binnen twee jaar beleid vastleggen per kern. Dat een visie per kern zo snel mogelijk gerealiseerd moet worden en dat dit niet alleen een visie voor woningbouw, maar voor de ontwikkeling van een kern in zijn geheel, denk daarbij aan essentiële voorzieningen, verkeersveiligheid, enz. Het schrijven van de visies mag niet belemmerend zijn voor ontwikkelingen die reeds gaande zijn.

Aparte wethouder voor wonen, woningbouw en volkshuisvesting

Financiën

Sober en doelmatig, niet impulsief. Verantwoord en betrouwbaar omgaan met middelen. Zo veel mogelijk continuïteit in tarieven en heffingen.

Budget inwonersinitiatieven

Moet minimaal één miljoen euro blijven. Er moeten afspraken worden gemaakt over wat er uit dit budget wel/niet betaald kan worden.

Omgevingsvisie

Belangrijk punt voor participatie. Landschapsvisie komt er aan en vervolgens een omgevingsvisie.

Burgerparticipatie.

Inwoners moeten eerder betrokken worden, niet pas als er al een plan is.

Regio

Er is een slag gemaakt van kleine gemeenten naar grotere gemeente, maar nog niet voldoende in de regio. Er moeten zowel ambtelijk als bestuurlijk stappen in worden gemaakt. Dat vraagt in het college krachtige wethouders.

Laco

Rekenkameronderzoek Niemans

Nieuw gemeentehuis

CDA heeft een voorkeur voor vijf wethouders vanwege de benodigde bestuurlijke kracht. Een wethouder van buiten kan een optie zijn.

Een raadsakkoord heeft niet de voorkeur.

Gesprek met: D66: Jaap Breur en Klaas de Zwaan

Datum: 23 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Energietransitie/RES

Dit is het onderwerp waarop de partij het meeste verschil van inzicht hebben:

- Drie partijen die expliciet deze verantwoordelijkheid willen nemen:
- Drie partijen die de opgaven zien maar nog niet direct de bijbehorende waarschijnlijk noodzakelijke maatregelen durven te nemen: PvdA VVD CDA
- Twee partijen die de noodzaak niet onderkennen en daarmee ook tegen waarschijnlijk noodzakelijke maatregelen zijn: SGP en VHL Lokaal

D66 vindt het belangrijk dat in het coalitieakkoord wordt vastgelegd dat de doelen gehaald moeten worden, maar niet op welke wijze. Niet tornen aan het doel. Voor de invulling zijn er geen blokkades bij D66.

Betrouwbaar bestuur

Naast nakomen afspraken met de regio ook nakomen eigen ingezet beleid. Dus geen wijzigingen in de geharmoniseerde visies en beleidsstukken.

Wonen

D66 voorziet geen onoverbrugbare verschillen tussen de partijen op dit dossier. Er moeten meer woningen komen. Maar nuances in de wijze waarop.

Voor D66 is belangrijk om energieneutraal te bouwen, aandacht te hebben voor ruimte/natuur/bebouwing en te kijken naar compensatie van natuur bij inbreiding.

Landbouw

D66 wil boeren een rol geven in het tegengaan van klimaatverandering. Als gemeente niet afwachtend zijn dus kaders en sturing geven, zodat de boeren goed voorbereid zijn op wat gaat komen. De gemeente moet een stimulerende en enthousiasmerende rol richting de boeren spelen. D66 streeft naar een opheffing van het onderscheid tussen landbouw en natuur.

Mobiliteit

Niet per definitie inzetten op randwegen, maar pas als het een oplossing blijkt voor meerdere zaken. Voorkeur om te investeren in fietsverbindingen. D66 wil de historische binnensteden autolouwer maken om meer ruimte te creëren voor ondernemers en voetgangers, en toerisme. Ook investeren in parkeerplaatsen om de binnensteden. Daarbij ook investeren in kunst en cultuur. Lokaal eigen merk creëren of faciliteren en dat toeristisch uitnutten.

Rol in de regio

De arbeidsmarktregio is foute keuze. Als Vijfheerenlanden meer gebruik durven maken van de kracht van Utrecht. Dat betekent niet identiteit verliezen. Meer bestuurskracht is gewenst richting Utrecht. Rol pakken in samenwerking richting U10 en U16. Dat vraagt stevige en bevlogen wethouders met visie en gezag. Met besef dat er meer belangen zijn dan inwoners tevreden houden. Het grotere plaatje van regionale samenwerking om er zelf beter van te worden.

D66 vindt zes wethouders te veel. Kan niet goed inschatten of er vier of vijf wethouders nodig zijn. Externe wethouder is best mogelijk.

Wethouders

Gesprek met: wethouder Tirtsa Kamstra
Portefeuille: Jeugdzorg, onderwijs, sport en bibliotheken
Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Sportbeleid.

Verschillende constructies van sportsubsidies en verantwoordelijkheden met betrekking tot sportaccommodaties. De grote accommodaties zijn van de gemeente (ook Berenschot Leerdam wordt van de gemeente). Discussie moet gevoerd worden hoe hier in de toekomst mee om wordt gegaan, zoals exploitatie.

Sociaal maatschappelijke agenda.

De basis is er maar er moet nog verder gebouwd worden.

Jeugdzorg.

Een groot dossier waarop nog veel stappen gezet moeten worden. Jeugdzorg is voor een belangrijk deel onderdeel van de regionale samenwerking (Lekstroomgemeenten). Onderwerp is complex voor de raad. Daarom is er een klein slim groepjes om positie als raad te verbeteren. Jeugd niet los zien van het brede sociaal domein (van 0 tot 100). Vraagt om een visie en dat moet nog verder gebracht worden.

Onderwijs.

Er ligt een huisvestingsplan. Staat voor 15 jaar vast. Financiële puzzel vanwege te lage bijdrage Rijk. Onderwijs inhoudelijk ligt er een basis om met de schoolbesturen en samenwerkingsverbanden verder te bouwen.

Bibliotheken.

Goede afspraken gemaakt. Vraagt nog wel om een verdere uitwerking en visie op invulling bibliotheekfunctie in de kleine plaatsen.

Belang van inzetten op preventie.

Advies: Onderwijs en jeugd in 1 portefeuille onderbrengen.

Gesprek met: wethouder Huib Zevenhuizen
Portefeuille: Ruimtelijke ontwikkeling, economie en verkeer

Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Ontsluiting Broekgraaf met verdiepte ligging Zuid Hollandweg

Afspraken gemaakt met Pro Rail. Financiering is nog niet rond. Moet opgelost worden om te voorkomen dat het gevolgen heeft voor woningbouw in Broekgraaf Noord

Wegen

Roep om randwegen is groot: Nieuwland en Lexmond. Verkeerssituatie Leerdam heeft prioriteit.

Strategie versnelling woningbouwopgave

In Leerdam, Meerkerk en Vianen meeste woningen te bouwen. Verder visies op andere kernen ontwikkelen om te bepalen waar woningen gebouwd kunnen worden. Belang voor regie gemeente in woningbouwplannen kernen.

Omgevingswet

Economie

De economische visie is door het college heen, komt op de agenda van de raad. Realisatie en uitbreiding van bedrijventerreinen, in samenspraak met de regio.

Positie in de regio

De ontwikkelingen (woning bouwen, mobiliteit, economie, groen en landschap en energie) zijn groot. De stem van Vijfheerenlanden daarin in de regio is belangrijk.

Harmonisatie sport en dorpshuizen

Uitdagende trajecten:

- Energie/windmolens: geen grote – kans op aanwijzing door de provincie .
- Betrokkenheid van inwoners: wie houdt regie over het maken van een visie? Inwoners of gemeente?
- Verbreding A27 en druk op het onderliggende wegennet

Gesprek met: wethouder Maks van Middelkoop
Portefeuille: Financiën en woonlasten, economie, duurzaamheid en landbouw
Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Financiën

Er is een structureel sluitende begroting 2022-2025. Voor het investeringsprogramma moest geld worden geleend (tegen lage rentelasten), want het spaargeld van 33 miljoen (als gevolg van de verkoop van Eneco-aandelen) was op. Vijfheerenlanden is een nadeelgemeente bij de aanstaande herijking van het gemeentefonds (vanaf 2023) en krijgt met ingang van 2026 naar verwachting 3,5 miljoen minder per jaar. Rond de zomer 2022 wordt duidelijkheid verwacht (mei- of septembercirculaire). Liquiditeit is op orde, inclusief de periodieke aflossing van de leningen bij BNG. Grondexploitaties laten een positief resultaat zien (begroting 2022: +7,3 miljoen). Weerstandsvermogen is uitstekend (begroting 2022: ratio > 2%). Vanaf 2024 financieel spannend.

Ontwikkelplan financiële functies: 90% staat. Hoopt op 100% goedkeurende verklaring accountant over de jaarrekening 2021.
Belangrijk punt volgend college: Herijking gemeentefonds met ingang van 2023 en gevolgen daarvan.

Verbouwing/uitbreiding gemeentehuis Leerdam

Groot project wat aandacht en expertise vanuit het college vraagt (wethouder financiën = voorzitter stuurgroep).

Landschapsvisie

Rondom landschap/landbouw veel overleg in AV-verband, maar ook in U10-verband. Landschapsvisie Vijfheerenlanden 2050 is klaar en komt binnenkort naar de raad.

Gesprek met: wethouder Christa Hendriksen
Portefeuille: Kernenbeleid en dorpshuizen, openbare ruimte, cultuur en erfgoed, energietransitie en klimaatadaptie
Datum: 21 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Wijk- en dorpsgericht werken:

- Er is een start gemaakt om de organisatie meer naar buiten gericht te laten zijn. Dat vraagt nog nieuwe stappen.
- Dorpshuizen hebben verschillende beheers- en eigendomsconstructies. Er moeten strategische keuzes worden gemaakt hoe hier mee om te gaan, ook financieel.

Energie en klimaat:

- Regionale energiestrategie. Als de afspraken uit de RES (windenergie) niet worden nagekomen is het reële risico dat de provincie gebruik zal maken van de aanwijsbevoegdheid. Daarnaast komt de relatie met de partners in de regio onder druk te staan als Vijfheerenlanden niet aan de opgave voldoet.
- Klimaat. Wens is om veel te doen, maar er is te weinig geld beschikbaar. Denk aan klimaatadaptatieve inrichting van de openbare ruimte, zo duurzaam mogelijke woningen, bouw scholen, enz.

Afval

Met het vaststellen van de strategienota voor afvalinzameling en -verwerking wijkt Vijfheerenlanden (restafval omlaag zonder Diftar) af van de andere Waardlandengemeenten (restafval omlaag met Diftar. Keuze Vijfheerenlanden heeft financiële consequenties en wordt in de begroting van Waardlanden meegenomen.

Cultuur en erfgoed:

- Cultuureducatie. Wens is om dit uit te breiden met alle cultuurpartners en de scholen.
- Erfgoed. Beleidsnotities moeten gemaakt worden.

Openbare ruimte:

- Bezuinigingen komen snel terecht in de openbare ruimte, maar daar richten zich ook de meeste klachten op. Raad gaat binnenkort beleidsnotities vaststellen om keuzes te maken.
- Biodiverse inrichting openbare ruimte versus strak geschoren inrichting.

Overige belangrijke zaken:

- Lange termijn-denken versus korte termijn-denken. Lange termijn-denken vraagt wethouders met strategisch inzicht en visie.
- Relatie en positie in de regio koesteren.
- Balans tussen confessioneel en niet-confessioneel en tussen progressief en conservatief.

Gesprek met: wethouder Cees Taal
Portefeuille: Recreatie en toerisme, werk en inkomen
Datum: 22 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Arbeidsmarktregio

Zeer gevoelig dossier. Er is een voorlopige keuze gemaakt (Gorinchem). Er moet een keuze gemaakt worden bij welke arbeidsmarkt we aan gaan sluiten. In verband met de keus Avres als uitvoeringsorgaan voor Vijfheerenlanden lijkt aansluiting bij arbeidsmarktregio Gorinchem voor de hand te liggen. Op termijn is deze arbeidsmarktregio mogelijk te klein en zou een verkenning op het vormen van een alternatieve arbeidsmarktregio met zowel de AV-gemeenten als met de Lekstroom gemeenten voor de hand liggen eventueel aangevuld met derden.

Recreatie en toerisme

Moet meer aandacht krijgen. Beter positioneren in het coalitieakkoord. Aandacht voor ambt van glasblazer dat op omvallen staat. Moet steun in de rug krijgen. Ook positionering van het glasmuseum.

Sociaal domein.

Gaat veel geld in om. Er moet ontschot worden en integraal werken. Zou goed zijn om heel sociaal domein in handen te brengen van één wethouder (nu drie wethouders). Participatie staat te veel los van jeugd en WMO. Al die domeinen moet bij elkaar komen om grip te krijgen op kosten maar vooral om preventief bezig te kunnen zijn.

Gesprek met: wethouder Marcel Verweij
Portefeuille: Wmo en volksgezondheid, Wonen, HRM
Datum: 22 maart 2022

Dossiers/onderwerpen die (gaan) spelen:

Wmo

Veel in gedaan. Sociaal maatschappelijke agenda gemaakt. Nu vooral uitwerking. Uitdaging is innoveren en dingen anders doen (extra investeren om naar de voorkant komen, preventie). Complexe materie. Vraagt goed inwerken en goede ambtelijke ondersteuning.

Wonen

Woonvisie gemaakt. Grootste uitdaging is bouwen voor senioren en bijzondere groepen. Vooral nu uitwerking van de woonvisie. Meerjarenprestatieafspraken met woningbouwverenigingen. Goed aangehaakt op duurzaamheid. Maximaal 50 woningen per kern vanuit provincie moet worden uitgewerkt en prioriteiten stellen. Dat staat los van de plannen binnen de contouren. Ligt dus veel werk. Moet in samenspraak met inwoners, maar niet in handen van de inwoners leggen. Gemeente moet knopen doorhakken. Marcel vindt het belangrijk om afspraken te maken hoe inwoners te betrekken bij woningbouwplannen.

Vianen en Leerdam is + 800 woningen. Wil actie om steun uit Den Haag te krijgen om breder te kunnen organiseren zoals in IRP van U16 is opgenomen (ook bereikbaarheid, ov, enz).

HRM

Veel wisselingen in ambtelijke ondersteuning. Zelfsturing in de organisatie is mooi concept maar werkt nog niet helemaal goed. Gaat goeie kant op.

Volksgezondheid

GGD heeft topprestatie geleverd. Loopt goed.

Huidige college heeft goed collegiaal samengewerkt. Verhouding met de raad is goed. Marcel benadrukt het belang van samenwerken met verschillende partners. Daar moet het nieuwe college flink op inzetten.

Gemeentesecretaris

Gesprek met: Nanette van Ameide
Datum: 22 maart 2022

Continuïteit

De afgelopen drie jaren is er veel geharmoniseerd, er zijn visies gemaakt en er zijn beleidslijnen voor de nieuwe gemeente. Er is een fundament gelegd waarop we verder kunnen bouwen. Het is belangrijk verder te bouwen op basis van dit fundament, intern, binnen de gemeente, maar ook in regionaal verband. In U10 en AV heeft Vijfheerenlanden een sterke positie opgebouwd, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Het is belangrijk om dat vast te houden.

Burgerparticipatie

Het is van belang om dicht bij de inwoners te staan en hen te betrekken, maar dit niet te laten groeien naar cliëntelisme.

Ambtelijke organisatie

De organisatie is stabiel en geprofessionaliseerd in de afgelopen 3 jaar. De organisatie past nu meer bij een gemeente van bijna 60.000 inwoners met een sterke positie in de regio. Het college zal qua bestuursstijl ook bij die omvang en positie moeten passen.

Meest complexe dossiers voor de komende periode:

- Energiestrategie
- Uitvoeringsagenda wonen: waar wel en niet bouwen en in welk tempo
- Dorps- en wijkgericht werken
- Communicatie en participatie

Verwachtingen van wethouders in de nieuwe periode

Wethouders moeten over bestuurlijke kwaliteiten beschikken. Daarnaast open staan voor de omgeving en het besef hebben dat Vijfheerenlanden in een groter geheel moet opereren. Verder verwacht Nanette dat wethouders zich als bestuurders gedragen en niet als managers. Er dient goed gekeken te worden naar een evenwichtige verdeling van de wethouders vanuit de delen van de gemeente. Ook is het belangrijk de portefeuilles zo te verdelen dat ze goed passen bij de persoonlijkheid van de wethouder.